

OBRÁZKY Z ŘÍMA V.

Stáda, 05 srpen 2015

Pátý den jsme zahájily prohlídkou atrakce, kterou jsme měly prakticky za bukem. Pár kroků od centrálního nádraží Termini (a taky nařeho doásného římského bydlí) se nalézá jeden ze sedmi poutních kostelů, taktéž jedna ze čtyř patriarchálních bazilik, největší a nejvýznamnější a mariánská svatyně ve městě – kostel panny Marie Věšné (nebo také Panny Marie Sněžné).

Stojí na vrcholku pahorku Esquilin, kde v noci ze 4. na 5. srpna 352 nasňilo. O tomto netradičním úkazu byl ve snu informován senátor Jan se ženou a taktéž papež Liberius, kterým se té noci zjevila Panna Maria se radostí, aby na místě, kde najdou sníh, vybudovali kostel na její počest. Na druhý den se všichni na onom místě sešli a papež vyznačil půdorys chrámu přímo ve sněhu. Původní kostel byl ve 13. století značně přestavěn, trojlodní bazilika rozšířena o přímé lodě a apsidu, ve 14. století byla připojena 75 m vysoká zvonice, nejvyšší v městě. Další přestavby se pak kostelu dostalo v době baroka. Na náměstí před bazilikou stojí obelisk z Augustova mauzolea a mariánský sloup od Carla Maderna. Po jeho vzoru se pak začaly stavět mariánské sloupy i v dalších katolických zemích zejména střední Evropy. Navzdory všem úpravám si bazilika zachovala svůj raně křesťanský ráz. Prostřední loď odděluje od postranních lodí 40 iónských sloupů. Mozaiková výzdoba se Starozákonními příběhy pochází z 5. století. Kazetový strop byl pozlacen prvním zlatem, které poslal španělský král do Říma z Ameriky.

Hlavní atrakcí kostela je relikvie Betlémských jeslí, které jsou vystaveny v kapli pod hlavním oltářem. Jak tak na kůrkách, nějaká dáma za mémi zády povídá druhé: „Teda, čeknu ti, už se těším, a budeme sedět zřejmě v letadle.“ Účastníci zájezdu v živém přenosu :-). V kostele se máneudlalo dobře (ucho, sviha), trochu dramatické, protože v tu chvíli jsme byly každá na opačném konci katedrály, takže mě v tom množství lidu nahánějí všichni turisté. Naštějí moje tričko s arov v životní velikosti bylo dost signifikantní a byla jsem nalezena s pomocí pilulky a patrně i samé Matky Boží se máneudlalo nepozvracet katedrálu, a když zas byla po hodině schopna rovněž chůze, byla odvezena zpět domů a do postele a v dalším programu jsem tento den pokračovala sama.

Kousek od baziliky panny Marie Sněžné stojí kostel sv. Praxedy, postavený nad zbytky domu jejího otce, senátora Prudentia, u kterého půběval v době svého římského pobytu sv. Petr. Kostel byl ve správě mnichů východního obřadu, tedy velice pravděpodobně, že zde během svého pobytu v Římě bydlili i sv. Cyril a Metoděj. Navíc po vypovězení z Řecka sem uchýlil pražský arcibiskup Jan z Jenštejna. Bohužel, ve chvíli, kdy jsem se ke kostelu dostala, byl zavřený a už nebyla možnost vstoupit... Tak ten mi zůstal na seznamu na příště. Protože mi bylo líto, že jsem státně chrámu sv. Petra nevzpomněla na svou kamarádku Boženku, vyrazila jsem město směr Vatikán a své opomenutí napravit. Na dohled od nádraží Termini, na náměstí Republiky, stojí uprostřed bývalých Diokleciánovských lázní kostel Panny Marie Andělské (S. Maria degli Angeli). Byl postaven podle Michelangelova projektu ve tvaru římského křesťanského. V pestré barokní mozaikové podlaze je od roku 1702 zapuštěn 45 m dlouhý bronzový poledník (12° 30' a východní délky) se stupnicemi a různými astronomickými údaji.

Původně měly 3 účely: ověřit správnost Gregoriánského kalendáře, co nejpřesněji stanovit datum Velikon s pohyby Slunce a měsíce a trumfnout Bolognu, kde jeden takový už měl. Na poledník se otvorem v jižní stěně promítá sluneční kotouč a dovoluje poměřit přesně určení místní poledne, rovnodennost i slunovrat. Další otvory v klenbě umožňují pozorovat Polárku a několik dalších hvězd. Na náměstí Republiky (dříve Esedra) najdeme dále z fontán – Fontánu s najádami (1885). Odtud jsem pak zamířila na nejvyšší z římských pahorků, Quirinal. Cestou jsem se zastavila na rušné křižovatce, která získala jméno podle čtyř malých fontán na jejích rozích. Fontány jsou pozdně renesanční a představují dvě říčky – Tiberu a Aniene (přítok Tibery, napáje říční akvadukty) a dvě bohyně – Dianu a Juno. Blá se fotí, křižovatka je rušná, chodník úzký, turistů mnoho.

Na křižovatce také stojí barokní kostelík sv. Karla Boromejského od Borrominiho, průkopníka iluzionistické architektury. Stejně jako sv. Praxeda měly zavřeno a už jsem se sem pak taky nedostala, což mě dost mrzí a mám na seznamu pro příště. Od čtyř fontán jsem pak došla na Kvirinálské náměstí, odkud je pěkný výhled celé vnitřní město až ke Svatopetrskému chrámu. Papež Sixtus V. zde nechal postavit 5,6 m vysoké sochy Castora a Polluxe s koňmi z Konstantinových lázní, později byl mezi oběma sochami vztyčen obelisk a je později příděl fontána, nalezená na fóru vedle chrámu Dioskurů. Nejvýznamnější stavbou na Kořském vrchu, jak se náměstí také říká, je Kvirinálský palác, dříve letní sídlo papeže, pak rezidence italských králů a dnes ústřední sídlo prezidenta. První a jediný gotický kostel v Římě, Panny Marie nad Minervou (S. Maria sopra Minerva), kde jsem ušnila další zastávku, stojí na místě antického chrámu bohyně Isis. Tento byl mylně považován za Minervu, odtud tedy příděl „sopra Minerva“. Architekt kostela není znám. K uměleckým pokladům baziliky patří Michelangelova socha Krista a fresky v kapli Carafy od Filippina Lipiho. Chrám odjakživa patřil dominikánům. Je zde pohřben dominikánský mnich a malíř rané renesance Fra Angelico. V přilehlém klášteře se konaly inkviziční procesy, mimo jiné i s Galileo Galileem.

Na náměstí před kostelem stojí menší egyptský obelisk, který byl nalezen v zahradě kláštera. Nese ho na zádech slon vytvořený podle Berniniho návrhu. „Je zapotřebí silného rozumu, aby bylo možné unést tíhu moudrosti“, hlásá nápis na podstavci. Od S. Maria sopra Minerva jsem to vzala rovnou cestou na Svatopetrské náměstí, kde jsem nejprve na počest zakoupila pohled a známku s papežem a poslala pozdrav Božence, čímž byl cíl mise splněn. Pak jsem cvičně začala do chrámu, jestli není přístupná ale zase nebyla. Takže to máme další poločku na seznam, nějak se mi to rozrůstá... Trochu jsem u

vchodu diskutovala s mravnostním kontrolorem ohledně délky mé sukně (diskutovala je teda poněkud nadnesený výraz, prostě mává mávnutím ruky odeslal zpět), našťastí sukně měla dostatečný podíl elastanu a dala se popotáhnout o potměbných 8 cm níže. Protože mává tak trochu znervózšoval zdravotní stav maroda, vypustila jsem zbylé plánované atrakce (jako například další z poutních kostelů sv. Vavřince za hradbami, taky zůstal na seznamu...) a vydala se jí bez dalších zastávek zpět domů. Koukám, že ten dnešní díl je hlavně o tom, co jsem neviděla :-)

(continua) Falena Romana